

ROMANIA

1654

On. Biblioteca

Palatului Cultural

Arad

Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene”

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Hotarele țării

Nu de rareori ne-a fost dat să înregistrăm știrile tendențioase ale unor agenții de presă din străinătate, cari ocupându-se de situația din Bazinul Dunărean sau din Balcani, au făcut un obiect de licitație din hotarele țării noastre, demonstrând că menținerea păcii în această parte a Europei ar cere sacrificii, la care România va consimți de bunăvoie.

Cunoaștem izvorul acestor informațiuni precum și scopul cu care sunt plătite periodic în coloanele anumitor ziare, dar am refuzat desminterea lor, pentru că cine cunoaște forța sufletească a neamului românesc și eforturile făcute pentru întărirea mijloacelor noastre de apărare, își dă seama de inverșunarea cu care acest neam știe să-și apere glia strămoșească.

Răspunzând unui corespondent american, d-l Gr. Gafencu, ministrul de externe, a fixat fără posibilitate de răstălmăcire punctul de vedere oficial în această privință. Toate problemele României, care după unii ar forma obiecte de litigiu cu vecinii, se pot soluționa pe cale pașnică, în momentul când va înceta încordarea actuală din Europa. — a precizat ministrul nostru de externe —, ceea ce înseamnă că purtătorul de cuvânt al guvernului în chestiunile externe exclude cu desăvârșire discuția asupra hotarelor țării din cadrul unor litigii cu vecinii.

Hotarele noastre au fost fixate pe baza principiului naționalităților și acei ce se gândesc la violarea lor, vor întâlni voința noastră hotărâtă și nestrămută de a le apăra.

Această voință a avut recent o strălucită interpretare în cuvântarea M. S. Regelui rostită cu prilejul vizitei făcute la Chișinău.

Vorbind despre provincia dintre Prut și Nistru. Suveranul, exteriorizând prin glasul Său sentimentele unanime ale românismului, a spus: *Nu vin într-o țară realipită României, ci vin într-o țară care a fost, este și va fi totdeauna pământ românesc.*

Provinciile românești au revenit la mătca prin actul solemn al Unirii. M. S. Regele a subliniat importanța acestui act, afirmând că *acest fapt nu va putea fi știrbit niciodată de pe fața pământului românesc și din sufletele tuturor românilor. Cu acest gând să ne oțelim deci sufletele noastre. Oțtirea Mea să se simtă și ea oțelită, că niciodată un dușman nu va putea pune piciorul pe ceea ce este sfânt și veșnic românesc.*

Iată răspunsul nostru la atacurile cu foarte mult tălc ale unei anumite prese.

Nu este o replică propriuzisă, pentru că nu am înțeles să ne tă guim pentru drepturile românești imprescriptibile, ci o punere la punct, pornită din locul și prin glasul cel mai autorizat.

La hotarele României stau de veghe fiii ei, a căror conștiință despre drepturile și îndatoririle lor formează cel mai puternic scut împotriva dușmanilor.

ROMULUS P. BOȘU

Un complot revoluționar

Aruncarea în aer a unui baraj hidroelectric pentru a paraliza uzinele aviatice din California

WASHINGTON, 10 (Rador). — Biroul de anchetă federal a dat de urmărele un complot care urmărea arunca-

Discursul d-lui Chamberlain

Londra, 10 (Rador). — D. Chamberlain a rostit ieri un important discurs, ajungând la următoarele concluzii:

Dacă forțele binelui trebuie să învingă, nu trebuie să ezitam a risca sânge și comorii noastre pentru un scop atât de ridicat. În voința noastră de a atinge țelul urmărit, suntem uniți între noi, suntem sprijiniți de popoarele imperiului, de puterea și hotărârea marelui și curajoasei noastre aliate Franța, de aprobarea morală a tuturor acelor cari înțeleg că soarta civilizației este legată de victoria noastră. Impotriva unei asemenea forțe, puterile răului vor lupta din nou zadarnic. În pragul acestui an nou, putem privi viitorul cu o încredere nestrămutată în puterea armelor noastre și în dreptatea cauzei noastre.

ra în aer a stăvilărilor uriaș Boulder Dam, baraj important al uzinei hidroelectrice ce alimentează o mare parte din vestul Statelor Unite și în special regiunea Los Angeles.

Se află din sursă bine informată că, complotul fusese urzit de agitatorii în solda unei organizații revoluționare internaționale și că se urmărea paralizarea uzinelor de aviație din California. Autoritățile federale au luat toate măsurile de siguranță.

D. Daladier a suferit un accident de automobil

PARIS, 10. (Rador). — Un comunicat al prezidenției consiliului, precizează, că d. Daladier, președintele consiliului, a fost duminică după amiază victima unui ușor accident de automobil. Profesorul Henri Mondor, după un examen radiologic, a stabilit următorul diagnostic: „Fractura la picior se vindecă în mod satisfăcător”.

D. Daladier a putut să-și reia ocupațiile imediat la ministerul de război.

Vas britanic atacat de un avion german

Londra, 10 (Rador). — Se anunță oficial, că un avion inamic a atacat Marți un vapor britanic, în largul coastei de răsărit a Angliei.

Imediat avioanele britanice de vânătoare au pornit în urmărirea aparatului

inamic. De pe coastă s'a auzit pe la ora 10 o explozie și îndată după aceea, avioanele britanice au fost văzute sbucărând la o mare înălțime în larg. Mai târziu, avioanele britanice s'au înapoiat la baza lor.

La primăvară începe circulația trolleybusului la Timișoara

D. primar dr. Coriolan Băran asupra actualităților edilitare

Timișoara, 9. — Reprezentanții presei timișorene s'au prezentat ieri la amiază în audiență la d. primar dr. Coriolan Băran, pentru a stabili orele de primire ale presei la primărie.

Cu acest prilej, s'au pus în discuție unele chestiuni de edilitate și de gospodărie generală, în cadrul cărora d. primar dr. Coriolan Băran a arătat că programul de lucrări al municipiului se va întocmi până la 1 Februarie. În privința acestui plan, d-sa a arătat că nu se pot face prea multe precizări și nici nu e bine să se facă, deoarece în loc de planurile grandioase pe hârtie, însă realizabile în practică, e mai bine să preferăm planuri minime, de realizări absolut necesare și proprii a fi puse în aplicare în vremurile grele de azi. În orice caz — a precizat d. primar dr. Coriolan Băran — bugetul anului viitor al municipiului va în-

suma capitolele dictate de orientările realizărilor din Ianuarie-Februarie, cari sunt datoare de ton în privința realizărilor posibile în anul bugetar ce urmează.

Cunoaștem toate greutateile actuale ale cetățenilor contribuabili — a declarat presel d. primar dr. Coriolan Băran — și sub nici un motiv nu vom întocmi un buget de ambiții, un buget apășător și irealizabil.

TROLLEYBUSUL SE PUNE LA PRIMĂVARĂ ÎN CIRCULAȚIE

Venind vorba despre insuficiența liniilor de tramvai din Timișoara, față de marea dezvoltare din ultimul timp a orașului, d. primar dr. Coriolan Băran a arătat că trolleybusul — despre care s'a vorbit atât de mult în ultimul timp — va fi introdus în primăvara, cel mai târziu în vara acestui an.

— Licitația trolleybusului — a spus d-sa — a fost aprobată, comenzile necesare s'au făcut, așa că despre chestiunea aceasta se poate vorbi ca despre un fapt împlinit. Trolleybusul va circula, în cetate și Elisabetin, pe bulev. Regele Carol II, bulev. Mihai Viteazul, piața Lahovary și str. Coroana de oțel, iar în Iosefin pe str. Iancu Văcărescu până în Brâncoveanu. Evident că acesta este numai un proiect de rută, care poate fi modificat după nevoi și experiențe, și care se va amplifica cu timpul.

În materie de circulație, d. primar dr. Coriolan Băran a mai arătat că în viitor străzile destinate circulației grele nu vor mai fi pavate cu asfalt, ci cu calupuri confecționate în cariera de peatră a municipiului, pavajul cu calupuri fiind mai rezistent și mai ușor de întreținut și de reparat.

ASISTENȚA SOCIALĂ

— În materie de asistență socială — a spus d. primar dr. Coriolan Băran — municipiul își face datoria în deplină conștiință a vremurilor grele pe cari le străbatem. Împărțim celor avizați lemne, alimente, în cazurile bine motivate ajutoare bănești, bucătării populare alimentează o bună parte din populația nevoiașă, iar surorile de ocrotire ale municipiului ne fac zilnic rapoarte despre cazurile în cari e absolută nevoie să intervină, alinaătoare, munificența orașului. Dăm atenție deosebită șomerilor intelectuali, pentru că printre muncitorii șomajul nu prea e cunoscut acum, în schimb mulți intelectuali se plâng cu drept cuvânt că le merge foarte greu. Asistența acestora — îndeosebi în privința alimentării, care este suferința principală — o facem, la nevoie, cu toată discreția: am dat ordina ca intelectualilor cari se jonează să vină la bucătăriile populare, să li se lăbanească ducerea porțiilor de mâncare la domiciliu.

D. primar dr. Coriolan Băran a mai arătat, că s'au făcut intervenții ne lăngă d. dr. Hortolomei, ministru al sănătății, ca fondul sanitar să nu mai fie blocat, ci municipiul să dispună de el pentru satisfacerea nevoilor pentru cari a fost creat.

BUGETUL ÎNTEPRINDERILOR
În fine, d. primar dr. Coriolan Băran a arătat că bugetele întreprinderilor SET și IET, cari se întocmesc și se epuizează după anul calendaristic, sunt deja aprobate, iar bugetul întreprinderilor Itas a fost înaintat spre aprobare.

Declarațiile dela Chișinău ale M. S. Regelui în lumina comentariilor streine

„Frontierele României sunt eterne”, scrie presa franceză

Presa maghiară subliniază declarațiile de loialitate ale minorităților din Basarabia

Paris, 10 (Rador). — Imensul răsunet al discursului dela Chișinău, rostit de M. S. Regele Carol se vădește prin răspândirea lui unanimă. Sub titluri mari, toate ziarele reproduc pasagi întregi și fac ample comentarii. Presa subliniază în unanimitate importanța de politică internațională a discursului Suveranului și relevă voiața nesdruncinată a României de a-și apăra integritatea.

„Frontierele României sunt eterne”, este titlul pe care îl pune „Le petit journal”.

Deasemenea „Le jour”, „L'ordre”, „Excelsior” și „La petit parisien” resping veleitățile revizioniste și citează discursurile Regelui d-la Cluj, Constanța și Chișinău, precum și acelea ale d-lui Tătărescu, relevând că minoritățile sunt mulțumite de tratamentul din România.

Berlin, 10 (Rador). — Oficiosul „Volischer Beobachter”, „Deutsche Allgemeine Zeitung” și edițiile de seară ale cotidianelor germane publică reportajii amănunțiți asupra vizitelor Regelui Carol la Chișinău. Presa reproduce rezumate ale discursului Suveranului, scoțând în evidență hotărârea de a păstra și apăra cu orice preț granițele de azi ale României și subliniind totodată cuvântările de loialitate ale minorităților.

BRUXELLES, 10 (Rador). — Toate ziarele belgiene publică în loc de frunte dări de seamă cu privire la manifestațiunile patriotice dela Chișinău, scoțând în relief importanța cu totul excepțională și răsunetului internațional al declarațiilor făcute de M. S. Regele Carol.

LONDRA, 10 (Rador). — Deși presa engleză a fost acaparată într-o largă măsură de comentarii în legătură cu remanierea cabinetului britanic, totuși ziarele s-au ocupat pe larg de discursul M. S. Regelui Carol dela Chișinău, reproducând lungi extrase din cuvântări, publicând dări de seamă asupra solemnității și exprimând admirația pentru atitudinea curajoasă a României.

Budapesta, 10 (Rador). — Toate ziarele maghiare reproduc discursul M. S. Regelui la Chișinău.

Ziarul „Pest” publică discursul sub titlul: „Regele Carol a declarat la Chișinău că Basarabia va rămâne românească pentru vecie”.

„Esti ușeag”, sub titlul „Minoritățile din Basarabia au făcut Regelui Carol declarațiuni de credință”, reproduce discursurile reprezentanților minorităților ruse, ucrainiene, și germane, arătând că aceștia și-au exprimat mulțumirea pentru înțelegerea pe care M. S.

Regele Carol a dovedit-o față de minorități.

Ziarul publică, cu litere mari, pasagiul în care reprezentantul minorității germane a declarat: „În orice împrejurare, minoritatea germană își va îndepărta cu fermitate întreaga datorie pe care o are față de statul vecin”.

Din cuvântările reprezentantului minorității ucrainiene, ziarul maghiar evidențiază partea prin care aceste își exprimă recunoștința pentru spiritul de dreptate cu care a fost executată reforma agrară în Basarabia, la aplicarea căreia nu s'a făcut nici o deosebire între țărănul român și cel ucrainean.

Belgrad, 10 (Rador). — Ziarele din Zagreb publică largi dări de seamă asupra solemnităților dela Chișinău, subliniind mai ales declarațiile minorităților.

Deasemenea ziarul „Naplo” al minorității ungare din Iugoslavia, scrie că Regele Carol a rostit la Chișinău o cuvântare în care a accentuat că Basarabia este și rămâne românească și dacă frontierele României ar fi atacate, poporul român le va apăra ca un zid viu și va moți pentru ele ca un singur om.

BERNA, 10 (Rador). — Ziarele au

dat o importanță deosebită solemnității dela Chișinău. Cele mai importante ziare au semnalat evenimentul cu titluri mari, subliniind importanța cuvântării Suveranului și declarațiile de loialitate ale șefilor minorităților. Evenimentul și prezentarea lui în presă au produs fără îndoială, o impresie fermă în opinia publică elvețiană.

Atena, 10 (Rador). — Prezența M. S. Regelui Carol al României la Chișinău, în ziua Bobotezel și discursurile pronunțate cu acest prilej, au avut un puternic răsunet în toate cercurile din Grecia. Vizita conducătorului României Mari la Chișinău, care a venit să completeze zilele petrecute pe granița de Vest și pe malul Mării Negre, iar prin cuvintele rostite să sublinieze încă odată, cu toată tăria, liniile politice românești au fost scoase în evidență de toate ziarele grecești. Întreaga presă relevă însemnătatea acestor vizite, publicând la loc de frunte dări de seamă, precum și cuvântările, însoțindu-le cu titluri mari și sugestive.

„România, urmând drumul păcii, aduce un mare serviciu civilizației omenești”, scrie cotidianul atenian „Vradyni”.

Fuzionarea corurilor din Bocșa Română

BOCȘA ROMÂNĂ, 10. — În ziua de 5 Ianuarie au fuzionat cele două coruri din localitate, sub egida cercului cultural „Astra”. Prin fuziunea aceasta, cercurile cari au durat vreo douăzeci de ani în jurul acestor coruri, s'au curmat definitiv.

Cu acest prilej s'a constituit și cercul cultural „Astra”, sub conducerea d-lui dr. V. Breban, iar cei doi dirijori, d-nii

inv. C. Pavean și Mureșan au fost aleși vicepreședinți. La sărbătoarea unirei de mult așteptate au participat și d-nii prof. Ilie Rusmir, președintele despărțământului județean al „Astreii” și G. Stoiciacovici, președintele despărțământului de plasă.

Noul cor fuzionat dispune de 300 persoane, așa încât se așteaptă foarte multe dela realizările lui pe teren coral.

În jurul unei conferințe despre schimbul de populații

Intr'unul din numerile trecute am publicat o dare de seamă asupra unei conferințe ținute la Petrograd (Banatul Iugoslav) de d. Al. Stanoilovici, adept al unui schimb de populații româno-iugoslav. Am rezumat succint expunerea conferențiarului, subliniind erorile strecurate în documentația d-sale și arătând că d-aci și concluzia d-sale e eronată.

Punctul de vedere românesc asupra problemei însăși este cunoscut. Greșesc deci aceia cari au văzut în articolul în chestiune o aprobare a tezei schimbului de populații preconizat de confe-

rențiarul iugoslav. În Banatul Iugoslav, fără Timoc, noi cunoaștem existența a 120.000 Români — dublul numărului indicat de d. Stanoilovici, iar în Banatul Românesc, însuș conferențiarul știe numai de 34.590 Sârbi (am arătat că își completează cifra necesară tezei contând și Bulgarii!).

Noi suntem însă pentru cât mai bune raporturi de vecinătate cu Iugoslavia.

Iată de ce am înregistrat vestea conferinței dela Petrograd.

N. I.

La școala de dans Jeina Tenyl

se începe un curs nou la 16 Ian. 1940. Orele de dans: Marți și Joi. Exerciții de dans: Vineri și Duminică. Inscrieri și info mașin în fiecare zi:

Str. Al. Bonnaz Nr. 5
(lângă P-ța Kütli).

Numai la CAPITOL

Azi și mâine
Miercuri-Joi

Sclavii vieții

Puternică dramă din zilele noastre
Dragostea unei familii cu

Claude Fay Jackie
RAINS BAINNER COOPER

Radio

MIERCURI, 10 IANUARIE:

RADIO-ROMANIA 160 kHz. 1875 m. 150 kw. RADIO-BUCUREȘTI 823 kHz. 364.5 m. 12 kw. RADIO-EXPERIMENTAL 32.5 9.23 MHz. 300 wați. 12: Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice. 12.10: Ora; Muzică instrumentală (discuri). 13: Ora; Radiofonice; Sport; Diverse. 13.10: Ora; Concert de prânz-Orchestra Victor Predescu; voce: Ion Lulcan. 14: Ora; Radio-jurnal. 14.20: Continuarea concertului Orchestrei Victor Predescu. 15: Ora; Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. RADIO ROMANIA: 19: Ora; Mersul vremii. 19.02: Ora; Cronica artistică. 19.17: Rossini, Verdi, Puccini (discuri). 19.50: Ora; Radio-jurnal în limba maghiară. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI: 20: Ora; Anui medical românesc de Prof. Dr. P. Tomescu. 20.15: Ora; Orchestra Radio. 20.45: Radio-jurnal (I). 21: ISTORIA DANSULUI (IV): Balurile-Orchestra Radio, dirij. de Th. Rogalski: Cuvânt explicativ. Exemplificări muzicale. 22.10: Ora; Radio-jurnal (II); Sport. 22.30: Ora; Concert de pian-D-na Irina Lăzărescu: Sonata în fa major op. 54 de Beethoven; Sonata op. 81 A. de Beethoven; a) Plecare; b) Absența; c) Reintorcerea; Scoțiana de Beethoven. 23: Ora; Muzică variată ușoară (discuri). 23.45: Ora; Jurnal pentru străinătate în limba franceză germană, engleză și italiană.

JOI, 11 IANUARIE:

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI, RADIO-EXPERIMENTAL: 12: Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice. 12.10: Ora; Concertul Orchestrei Ionel Cristea; voce: Mia Boxan. 13: Ora; Radiofonice; Sport; Diverse. 13.10: Ora; Continuarea concertului Orchestrei Ionel Cristea. 13.30: Ora; Concertul Orchestrei de salon Radio dirij. de Ion Ghiga; Selecțiuni din operele franceze și vienez. 14: Ora; Radio-jurnal. 14.20: Ora; Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio; voce: D-na Lia Constantinescu Botez. 15: Ora; Spectacole: Știri artistice și culturale; Publicații. RADIO-ROMANIA: 19: Ora; Mersul vremii. 19.02: Cronica științifică. 19.17: Ora; Absolvenți ai Academiei Regale de muzică: I. D-ra Getta Străhilevici (pian): Variațiuni de Brahms pe o temă de Haendel; II. Serafim Antropov (violoncel): Arie de Purcell; Melodie de Glück; Lamento de Fauré; Mazurca de Popper. 19.55: Ora; Radio-jurnal în limba maghiară. RADIO ROMANIA ȘI RADK EUCUREȘTI: 20.05: Ora; Valentin Bibescu: 20.20: D-na Marie Agnes (voce) acomp. la pian de Gh. Ipsilante: Sansonete franceze. 20.45: Ora; Radio-jurnal (I). 21: Ora; Programul concertului simfonic, dirij. de Em. Ciomac. 21.15: Ora; Concert simfonic al Orchestrei „Filarmonica”, dirij. de Ego Massini (Transmisie dela Ateneul Român): Simfonia 5-a în do minor de Beethoven. În pauză: (21.55—22.15): Radio-jurnal (II); Sport. 22.15: Ora; Continuarea concertului simfonic (solist: Șerban Tassian); Șerban Tassian (voce): a) Groza-badă de Gh. Dima; b) Sergentul-baladă de Caudella; Didona-poem simfonic de Alfreo Alessandrescu. 22.15: Ora; Muzică variată ușoară (disc). 23.45: Ora; Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

Mica publicitate

D-nă meducăază toate materiile, în special franceza și româna. I, Bul. Regina Maria 3, et. II, ușa 6. (Lângă Banca Victoria)

Am pierdut biletul de liberă petrecere și alte acte, pe numele Viliam Mednyansky, Timișoara II, str. Cantacuzino 7. Solicitorul este rugat — contra recompensă — a le preda la adresa de mai sus.

Prepar copii de curs primar. Pretenții modeste. Adresa la ziar.

De închiriat imediat, apartament confortabil, compus din 4 camere și dependințe ci parter în vilă. — E-dul Carmen Sylva No. 8, Ing. Cernescu.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI „DACIA” caută vânzatori de ziare. Doritorii să prezenta de urgență la administrația

Elita intelectualilor din Lugojul tradițiilor românești

aderă cu entuziasm la programul F. R. N.

Importante declarații ale d-lui dr. Victor Moldovan

Lugoj, 10. — În numărul nostru de ieri, am publicat darea de seamă asupra marelui adunări a F. R. N., la Oravița. Carașul a primit pe d. dr. Victor Moldovan, secretarul general al F. R. N. pentru ocupațiile intelectuale, din Ardeal și Banat, ca pe un sol de prestigiu, și vremurilor noi, chează morală a acțiunii, în care cu toții, s'au înscris.

Dela Oravița, drumul d-lui dr. Victor Moldovan, a dus la Lugoj, unde, mâine zi, la orele 5 p. m., cei mai distinși intelectuali ai patriarhalului nostru oraș, s'au întrunit în o memorabilă ședință, în sala cea mare a prefecturii.

Aici, am distins pe d-nii: dr. Victor Moldovan, P. S. Sa Episcopul Bălan, P. O. protopop Mihailescu, canonicii Brânzeu și Munteanu, P. O. protopop Stoica, deputații dr. Ion Țicu, Eftimie Gherman, Grigore Popescu, Avram, prefect col. Boitan, primarul dr. Ionel Dobrin, dr. Liviu Peia secretarul jud. F. R. N., col. Boldea președintele Comunității de avere, lt. col. Draghici com. garzii F. R. N., dr. Tămas secretar F. R. N., profesorii Peteanu, Bârlea, Popescu, Simu, Pițu, corpul învățătoresc cu d-nii: Stoicanescu, Ugliș, Soma, Munteanu, Fișteag, Dragulescu D., Onac, Cărpinișan, d-nele Ecăt. Cioflec, Lucia Chimașcovic, Ana Florei, Livia Rusu, Sid. Vidu, prof. Pițu, Ciucur, F. Țunea, prof. Zaslav, inv. Popescu, prof. Wiznovsky, Gagetu zoll, Grosz, preoții Olde, Jigorea, Laețiu, dr. Vasile Wince, dr. Bejan, dr. Serapop, dr. Plenchițiu, dr. Bujor Barbu, dr. Sepețian, dr. Mircu, dr. Murariu, dr. Faur, Șoimu, ing. Jianu, Gr. Bugarin, dr. Gheleşianu, insp. fin. Comănescu, adm. fin. Brânzei, dr. Isac Rădulescu, Csebes, dr. Budințianu, primar Csebes, Ion Lupu, ing. Radoslav, prof. Fernand Dionne, ing. Alex. Andrei Csebes, dr. Domăneanec, Grigore Sârbu Orșova, farmacist Ifticiu Turcu, C. Lupea etc.

DESCHIDEREA ADUNĂRII

D. dr. Victor Moldovan, este salutat de d. prefect Boitan, ca un vechiu cunoscut al Lugojului și al județului Severin. Distinsul oaspete, mulțumește pentru călduroasa primire, salutând la rându-i pe toți cari au înțeles să onoreze cu prezența adunarea. D-sa dă apoi cuvântul P. S. Sale Episcopului Bălan, al Lugojului.

CUVANTAREA

P. S. S. IOAN AL LUGOJULUI

Primul meu gând, nu ca o necesitate de protocol, ci din adâncul sufletului meu, se îndreaptă către Scumpul nostru Măreș.

Din tronul, ce I-l'a hărăzit Dumnezeu, Majestatea Sa Regele, a pus urechea la sufletul acestui popor și a înțeles, că se pot aduna toți oamenii de bine într-o organizare românească unde să se întrecă unii pe alții în slujba țării. Acest moment cred, că a fost un indemn pentru Capul țării ca să adune pe toți cei buni într'un mănunchiu.

Suntem la începutul vieții acestei organizații și eu felicit conducerea F. R. N. că trimite pe secretarul său general pentru categoria intelectualii în toate centrele, ca să lea contactul cu cei chemați să dea cele mai bune indicații pentru constatarea nevoilor locale și

pentru găsirea soluțiilor adecvate.

Prea Sfinția Sa, de încheiere binecuvintează adunarea.

IN NUMELE

F. S. EPISCOPULUI VASILE

P. O. protopop al Lugojului d. Mihailescu, a adus salutul bisericii ortodoxe, spunând: Am plăcută înărcinare de a reprezenta pe P. S. Episcopul Vasile și aduc adunării bincuvântarea Lui.

În continuare, d-sa, spune că F. R. N., a adus un prim bine, încetarea luptelor de partid, cari au degenerat în crime și pizmuri, până și în sânul familiei.

P. O. protopop, încheie urând F. R. N. prosperitate.

UN PROGRAM DE ACȚIUNE, DESVOLTAT DE D. DR. LIVIU PEIA, SECRETARUL JUDEȚEAN PENTRU OCUPAȚII INTELLECTUALE AL F. R. N.

Splicuim din cuvântarea d-sale următoarele:

Popasul pe care-l faceți azi în Lugojul românesc, cu trecut istoric important, în Lugojul nedreptățit de politicianismul românesc își așteaptă renașterea sa și locul de importanță care i-se cuvine în România-Mare, ne prilejuiește bucuria de a vă putea înfățișa sincer stări de lucruri, cari neapărat trebuie examinate și cunoscute în faza de organizare a F. R. N.

Adunarea păstrează apoi, un moment de reculegere în amintirea lui Armand Călinescu.

În calitatea mea de secretar al ocupațiilor intelectuale, sunt obligat să fac incursiuni și în alte domenii, pentru că domeniul intelectual ca să poată avea o bună funcționare, este necesar ca în raport cu cel al agriculturii și al industriei, să existe un curs normal dirijat și controlat, avându-se permanent în vedere interesele românești. România trebuie să fie a Românilor. O bună stare economică, creează o bună stare spirituală, iar mizeria dă loc permanentelor nemulțumiri.

Pentru câștigarea tuturor și ca toți cu tot sufletul să pornim la muncă în cadrul F. R. N. socotesc necesară o sumă întreagă de intruniri în centrele urbane, pentru încadrarea și aderarea în mod efectiv a intelectualilor la acțiunile noastre. Vorbind despre cultură, d. Peia a spus: E necesar, ca ea să fie expresia sufletului nostru câștigându-o pe plan profund național. Mîntea luminată a Marelui Nostru Suveran M. S. Regele Carol II., ctitorul veacului culturii românești autentice, a deschis larg zărilor drumurilor noastre. Să bătătorim perzistent aceste d umuri și vom fi în lumea unei robuste intelectualități românești. F. R. N. nu e o organizare politicianistă. El este un șezământ social-politic. Aici își dau întâlnire toate valorile reale.

În scurtul timp de când pot munci ca secretar al F. R. N., am aflat cu multă bucurie prezența unor suflete alese și unor minți luminate. Dându-le acestor intelectuali posibilitatea să-și desăvârșească munca lor, am siguranța că duhul profund românesc al nostru, al bănașenilor, va fi ridicat la rang de valoare universal-românească în sânul F. R. N.

Tot la acest capital al culturii, țin să

precizez că e necesar o propagandă asiduă prin graiu viu, prin presă și prin radio, pentru a lămurii menirea F. R. N. Propaganda prin presă și prin graiu viu rămâne ca un mijloc la îndemâna noastră. Propaganda prin radio, reclamă sprijin de sus. Acest sprijin ni-l puteți da Dvs. Domnule secretar general și vă mulțumim pentru grija pe care știți că ne-o purtați. Cum vedem noi această propagandă? Fiecare regiune să-și aibe rândul său la radio când se va produce cu un program compus dintr-o conferință literară din poezii și scrierilor locali și muzică specifică regiunii. În felul acesta noi am contribui la înfrățirea spirituală a întregii țări, am stimulat creația locală și am da un material cultural tuturor celor dornici de al cunoaște. Secretarul F. R. N. să întocmească întregul program, să vadă conferințele și să-l supună aprobării forurilor înalte F. R. N. și ministerului propagandei.

Am arătat în linii mari care este rostul nostru în compartimentul intelectualilor. În cadrul F. R. N. demonstrând trei căi de ramificație: 1. înglobarea intelectualilor în F. R. N.; 2. familiarizarea intelectualilor cu specificul autenticului românesc de cultură și în fi, ne 3. mijloace de difuzare.

În linia acestor vederi, creiem o stare de spirit favorabilă și o încredere absolut necesară pentru ca gândul M. S. Regelui să fie un fapt implinit.

Sănătate!

SALUTUL ASOCIAȚILOR

În numele „Astreii” bănățene, a vorbit d. dr. Aurel Peteanu, aducând salutul și dând F. R. N. toate asigurările de cordială colaborare.

D. avocat dr. Lăzărescu, a adus salutul baroului de Severin, subliniind că p. în F. R. N. calitatea nu va mai fi supusă cantității, iar intelectualii, vor fi eliberați, de sub tutela demagogilor. Baroul din Lugoj, se inspiră din pilda marilor maeștri cari l-au onorat.

Salutul medicilor este adus de d. dr. S. Bejan, care asigură F. R. N., că medicii sunt întotdeauna gata la datorie.

D. prof. dr. Bârlea, vorbește în numele corpului profesoral. D-sa a spus: Dragostea de țară, nu e o calitate specială, ci un rezultat de muncă încordată. Numai acela se poate mândri cu acest sentiment, care a prestat această muncă.

Corpul învățătoresc, și-a spus cuvântul prin d. inv. dir. Soma. D-sa a amintit: Dascălinea tuturor vremurilor a dat tot, cu mână plină, pentru neam și țară, — cu toate că astăzi soarta celor 50.000 de învățători, se rezimă, pe următorul salariu: 5% sunt redistribuiți lunar, cu 4—8000 lei, 10% până la 2000 lei și restul de 85%, cu un salariu de la 2500—3000 lei. Cifrele grăiesc dela sine.

CUVANTAREA

D-LUI GR. POPESCU

În numele parlamentarilor și ca secretar județean al F. R. N. pentru industrie și comerț, d. Grigore Popescu, făcând elogiul adunării d-sa spune, că vine ca omul uzinei, al cifrelor.

Am susținut și susțin, a spus d-sa, — că neamul românesc nu va fi deplin stăpân pe glia sa dacă n'are în mână sa izvoarele de câștig ale țării. Arată apoi situația industriei în jud. Timiș-Torontal, județ unde deși populația românească e

în covârșitoare majoritate (60%), totuși din 330 întreprinderi industriale 323 sunt minoritare, — din 313 Societăți Anonime Bancare și Comerciale, numai 14 sunt românești.

Făcând o socoteală sumară, reeșă că românii sunt în total 2,12% reprezentați în întreprinderi.

În schimb, în consiliile de administrație, prezența e ceva mai mare, urcându-se la 25%.

În consecință d-sa cere ca F. R. N. să-și facă un ideal din problema românilor.

Desvoltarea industriei și comerțului cu adevărat românesc, nu va stănjeni pe cel minoritar, țara noastră oferind uriașe posibilități de dezvoltare.

CUVANTUL D-LUI COLONEL ROMULUS BOLDEA

D. col. Romulus Boldea, vorbește atât în calitate de secretar județean F. R. N. pentru ocupațiile agricole, cât și ca președinte al Comunității de avere. D-sa după ce anunță că organizarea F. R. N. a început, susține că e necesar și bine, ca membrii ei urmează a fi primiți în cadrul F. R. N. să fie din toate punctele de vedere onorabili. D-sa este deci pentru o selecțiune.

Salută apoi, în numele Comunității de avere pe d. dr. Victor Moldovan, ca pe președintele Grănicerilor din Nășud.

CUVANTAREA D-LUI DR. IOAN ȚICU

D. deputat dr. Ion Țicu pune cu multă competență problema civilizației țărănești în Banat.

— „Noi avem aici în Banat o tradiție românească de superioară prezență în toate domeniile, — spune d. dr. Ion Țicu. Încă din secolul al XVII-lea țărani bănățeni au fost proprietari de pământ, au fost oameni cu rosturi economice bine stabilite. Deci problema influenței străinilor colonizați, cade dela-sine. Dela această elită a românismului — țărani bănățeni — n'a avut decât să învețe toți cei cari ne-au încălcat pământul nostru, al celor fără dată istorică pe aceste meleaguri, pentru că noi suntem în permanentă continuitate istorică în trecut și în viitor.

Politica noastră a fost condiționată de un punct stabil: moșia, proprietatea individuală. De aceea greșea primordiale a guvernelor românești în ultimii douăzeci de ani, a fost creierea unei industrie parazitare pe plan adânc românesc și neglijarea principiului agrar al locului.

Noi, ardelenii și bănățenii n'am mai continuat această idee, pentru că neșii noștri au murit atunci când vremile politicianismului și-au întins pecingina peste tradiția noastră. De aceea, bănățenii au răspuns azi, în momentul când se creiază o Românie nouă, după gândul mare al M. S. Regelui care se potrivește atât de bine cu tradiția româniștii bănățene, — într-o impresiune totală aderare, la însănătoșirea condițiilor de viață ale poporului român.

În lumina acestor adevăruri străbatem cu încredere în lumca unor revindicări legitime și ne vedem intrați în lumea unei mari renașteri.

Vorbind d-lui dr. Ion Țicu a fost viu aprobată de întreaga asistență și îndelung subliniată prin aplauzele ce i s'au dat.

(Continuar în pag. 4)

(Continuare din pag. 3)

**DISCURSUL D-LUI DEPUTAT
EFTIMIE GHERMAN**

D. Eftimie Gherman, insistă asupra importanței problemelor de ordin economic. Cauzele pentru care n'am reușit să cucerim industria și comerțul, rezidă, în lipsa noastră de unitate, de solidaritate.

În trecut era unitate, prin ea, cu puteri proprii s'a putut progresa, atunci au fost fondate și ridicate instituțiile bancare românești, etc. De atunci am progresat. Trebuie să refacem baza morală, care e solidaritatea. F. R. N. asigură, această posibilitate.

După discursul d-sale, de încheiere, vorbește d. dr. Victor Moldovan.

Discursul d-lui Secretar General dr. Victor Moldovan

Vin în mijlocul Dvs. dela Oravița din acest centru de viață românească și bănățeană, în care strălucesc cele mai frumoase din virtuțile culturale și artistice ale poporului român.

Vă mărturisesc că impresiunea covârșitoare pe care mi-a făcut-o adâncirea în viața trecută și prezentă a Oraviței mă stăpânește cu atât mai mult în acest ceas, cu cât aflându-mă în Lugoj, îmi dau seama că mă gădesc în însăși inima Banatului, unde se adună și de unde pleacă toată inspirația generoasă a acestei provincii.

Și dacă la Oravița n'am putut rezista aspitii de a vorbi despre ceea ce e frumos și artistic în inventarul incomparabilului nostru Banat; dacă nu m-am putut reține de a scormoni cu mâini lacome în comorile de pitoresc național, acunute dealungul vremurilor pe aceste meleaguri, — îmi dau seama că aici la Lugoj, îmi revine datoria de a cerceta în fața Dvs. împreună cu Dvs. marea problemă a conservării acestui patrimoniu, paralel cu acțiunea de ridicare economică și socială care ne este împesă fără amânare.

Iubiți frați bănățeni, aici în Banat ca și în Ardeal se pun două probleme mari, cari sunt în același timp problemele de competență ale vieții publice din România.

Cea dintâi este: problema de trezire și reculegere politică, iar cea de a doua este: așezarea elementului român pe poziția economică justă la care are dreptul, din toate punctele de vedere.

Din cele ce îmi iau permisiunea a expune astăzi nădăjduesc că veți binevoi a vedea cât de strânsă este lega ura între aceste două probleme și cât de mult se datorește eșecul de până astăzi a celei de a doua faptului că nu ne-am regăsit politicește pe poziția cea bună din chiar cel dintâi sau după Unire.

Este incontestabil că noi am avut pe plan național o mare năzuință de impinit: Unirea tuturor românilor.

Ea era impusă nu numai dintr'un firesc spirit de familie, ci și dintr'un simț de demnitate și de conservare, căci fără a avea o țară independentă ființa noastră ca popor s'ar fi pulverizat sub asprimea grozavă a marelui frământări dintre neamuri.

Era firesc în același timp ca de îndată ce vom ajunge la împlinirea idealului de unire să pășim și la ajustarea poziției noastre economice, căci domnarea unei țări este iluzorie atâta vreme cât ea nu este stăpânită în temeiurile ei reale: în avuțiile și bunurile ei.

Atât ordinea normală a lucrărilor, cât și tinerețea noastră avântată ne-au purtat cu pași repezi și viguroși spre realizarea unității naționale, care a venit cu ajutorul lui Dumnezeu în anul 1918.

Nu avem căderea a judeca dacă a doua zi după Unire trebuia să ne apucăm imediat de organizarea vieții românești în sensul stăpânirii reale a patrimoniului național sau dacă aveam dreptul să ne abandonăm unei epoci frenetice de bucurie, de superficialitate.

Adevărul este, că a doua zi după Unire s'a deschis o epocă de aventuri de nebule și improvizățiuni, cari au dăunat mult evoluției noastre structurale.

N'am venit aici și nici nu mă duc în altă parte ca să mă fac judecătorul acestei epoci. Ca și Dvs. am trăit anii, unul după altul, acomodându-mă climatului general și risipindu-mi energia în sistemul al cărui zădărnice îmi apare atât mai gravă, cu cât timpul ne desparte mai mult de el. Dar, fără a judeca vre-unul dintre noi o epocă în care am trăit, — avem dreptul de a judeca toți laolaltă, departe de ori ce așezări personale și fără tendința de a arunca asupra cuiva mai multă răspundere de cât ne revine nouă înșine.

Să recunoaștem deci că nu s'a făcut nimic ca națiunea să treacă în drepturile ei

firești de a stăpâni patrimoniul real al Țării.

Să recunoaștem că datorită politicianismului venal noi am rămas aceeași oameni cari se asc ca bursieri, trăiesc ca funcționari și mor ca pensionari fără să aibe măcar ideile că împrejurul lor stau îngrămădiți comorile pământului strămoșesc pe care n'au apucat încă a le gusta.

Să recunoaștem cavalereste că s'au pierdut 20 de ani în zădărnicii, în vreme ce împrejurul nostru se organiza puternic viața economică a altor neamuri, dispensate de preocuparea dominațiunii politice.

Să recunoaștem în sfârșit că în momentul în care cumpăna acesti nedrepte evoluții a ajuns să se răstoarnă și când românul nu-și mai putea recunoaște propria lui patrie în fenomenele economice dimprejurul lui, sistemul politic a trebuit să se prăbușească spre a deschide drum nou acelei evoluții către realizarea idealului de adevărată stăpânire românească, pe care nu am putut realiza pe vremea partidelor politice.

Recunoscând aceste fapte obiective, ne vom da seama că în realitate biruința noastră națională și politică din 1918, a rămas un act istoric, care n'a adus poporului român de cât împlinirea părții politice a idealurilor sale.

În același timp ne vom da seama că această împlinire ne-a amăgît simțiri și ne-a făcut să credem că dreptatea seculară românească e deplin realizată.

Ori, Domnilor, după cum bine știți, lucrurile nu stau așa. Aici în întreg Banatul, precum și în Ardeal, realitatea este atât de evidentă, în cât e inutil să o mai descriu și eu.

Întrebarea este: Ce trebuie să facem, spre a restabili echilibrul pentru ca înțelesul României întregite să fie deplin c'arificat.

Mai întâi, să ne acordăm o circumstanță atenuantă pentru trecut. Dându-ne bărbătește seama de toate adevărurile, fie ele ori cât de crude, nu trebuie să uităm că în un fenomen omenesc și mai ales românesc, ca după o mare bucurie, să urmeze o etapă de generoasă uitare de sine. Aceasta e o lege mai tare de cât legile omenestii și noi n'am făcut decât să urmărim poruncile ei.

Al doilea: să ne bucurăm că generația noastră care a visat unirea, care a realizat Unirea și care și-a neglijat propriile ei interese vreme de 20 de ani, a isbutit să-și revie la timp dovind astfel o vigoare care o împacă cu ea însăși și cu istoria românească. Revenirea aceasta, s'a făcut cu ajutorul și sub căluzirea stimuloare a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea.

Majestatea Sa Regele a văzut că trebuiesc sistematizate anumite fenomene ale vieții românești pentru ca să înceteze aceia irosire de energie, care secătuisă însoțita teea poporului și a țării de vigoare necesară.

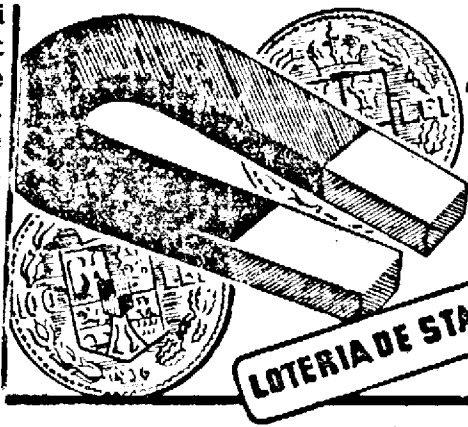
Așa cum am înțeles eu lucrurile, sistemul acesta cuprinde trei capite mari.

Întâi: Unirea desăvârșită între români, al doilea: îndreptarea tuturor efortărilor spre apărarea națională și a treilea: așezarea românilor și o minorităților în drepturile și datorile lor firești.

Toate aceste trei capite constituiesc D-lor visul existenței noastre ca popor și ca țară independentă.

Frontul Renașterii Naționale, pe care am deosebita cinste de a-l reprezenta și-a ales mat D-lor realizarea unitii sufletești și așezării noastre în drepturile firești. Apărarea națională aparține comunității românești. Frontul Renașterii Naționale tinde să-i ofere o națiune organizată pe bază de sentiment național, de demnitate omenescă și de justă stăpânire a bogățiilor țării.

Vă rog deci să-mi dați voce să Vă adresez apelul meu cel mai puternic la unire! Pentru noi Ardelenii și Bănățenii, sentimentul de solidaritate e o tradiție, vremelnic tulburată de frământarea partidelor. Să revenim la ea și să dăm Frontului accentul tra-

„BANUL LA BAN TRAGE..”

...cumpărați deci la Colectura

AUROLORA

Înzuri pentru cele 2 trageri dela 15 și 18 IANUARIE ale LOTERIEI DE STAT și veți vedea cum banul dat va atrage milioane.

Timișoara, Bd. Ferdinand 1-a Telefon: 31-05

diției noastre, făcându-l astfel să se păruie de ceea ce e mai bun și vrednic de prețuire în firea noastră.

Și acum D-lor să statornicim împreună în cauzele Frontului Renașterii Naționale, regulile așezării juste în drepturi și datorii ale fie căruia.

Este pentru întâia dată dela Unire că sub regimul noii Constituții, minoritarii au încetat a fi subiect de înțelgeri electorale, arătându-se în mod ferm de drepturi au și ce datorii su. N'avem de cât să ne afirmăm punctul nostru de vedere românesc, pentru ca Frontul Renașterii Naționale să poată reprezenta aievea întreaga vibrație a națiunii românești.

Dacă Vă aduceți aminte, pe vremea partidelor politice, era foarte greu să se stabilească o dreaptă repartitie de forțe în sânul aceluiaș organism, deoarece indiferent de importanța și de valoarea unora din fracțiunile componente ale partidului, — spiritul conducerii metoda de lucru și țelurile politice se inspirau din interesele clicei, așezate ca un nor în jurul șefului.

Frontul Renașterii Naționale urmărește frați Bănățeni, să organizeze întreaga națiune pe baza unui raport real de forțe.

Ce însemnează aceasta de cât că spiritul acestui organism uriaz ca și tendințele lui; metoda de lucru ca și întreaga ei mentalitate se vor inspira din acea pătură viguroasă a poporului nostru care va reprezenta mai multă vlagă, mai viguroasă putere, mai cumpănită judecată și mai apropiate caracteristici naționale, — adevă din aceia pătură care va reprezenta o românitate mai pură și mai vrednică.

Nu e vorba Domnilor de preferințe acordate uneia sau alteia dintre provincii, pe cine știe ce considerațiuni care nu au ce căuta într'o asemenea limpezire de ape, ci de răbufnirea firească a singurului element pe care viața îl socotește drept valută forte și care se cheamă: putere.

Domnilor și Fraților, noi Ardelenii și Bănățenii susținem sus și tare că reprezentăm din toate punctele de vedere una din cele mai sănătoase din părțile componente ale națiunii dar că nu ni se dă roțul pe care îl merităm.

Iată ocaziunea să ajungem la acest rol prin mijloacele cele mai firești, venind în sânul Frontului Renașterii Naționale cu tot ceea ce reprezentăm ca mândrie națională, ca demnitate de român, ca oameni de ispravă și ca unii pe care pare se poate bizui. Frontul nu are clică în fruntea sa. El este deschis tuturor românilor, iar greutatea cuvântului va reveni în sânul lui pe baza unei singure verificări obiective, aceea a valorii reale.

Frați Bănățeni a venit ceasul celei de a doua biruințe naționale: a venit ceasul așezării elementului românesc în drepturile sale firești.

În nădejdea acestei biruințe să strigăm cu toții: Trăiască Regele. Trăiască România (ovații).

Adresându-se Prea S-Lor d. Secretar General Victor Moldovanu a ținut să-și exorime sentimentul de adâncă mulțumire, prilejuit de prazna Inaltilor Păstori sufletești ai celor două Biserici ro-

mânești din Banat, la această conferință de cadre F. R. N. din județul Severin, D-Sa a spus:

Dorința mea ferbinte scumpă tuturoara este ca în sânul comunității românești să domine iarăși aceia înfrățire confesională care a stăpânit întotdeauna sufletele românești atunci când a fost vorba de idealul național. Să ajungem iarăși la împreuna lucrare pentru binele spiritual și material al neamului, al celor două Biserici românești ortodoxă și unită, așa cum uniții s'au prezentat la Blaj Vlădicii români pe câmpia Libertății în 1848, când marea adunare a Românilor a fost prezidată de capii celor două Biserici românești, în deplină solidaritate românească și în acelaș elan și entuziasm sfânt de înfrățire națională.

Bisericile noastre românești au fost în trecut sunt și acum și trebuie să fie țaria morală a neamului nostru și nesecatul isvor al spiritualității etnice, de înălțare și desăvârșire printr'o unitate totală și o dăruire a sufletului nostru național pentru binele Patriei și apărarea credinței.

Să mulțumim Atotputernicului că ne-a dat acest moment înălțător ca să putem saluta în mijlocul nostru deplină înfrățire, deplină unire dintre Bisericile noastre românești prezentă aici prin înalt Prea S. Sa d. Dr. Ioan Bălan Episcopul unit al Lugojului și Prea Onoratu Domn dr. Aurel Mihaescu Protopopul ortodox al Lugojului care a reprezentat pe înalt Prea Sfinția Sa d. Dr. Vasile Lăzărescu Episcopul Caransebeșului.

D. Secretar General Victor Moldovanu mulțumind pentru participare la această conferință I. P. S. Lor a încheiat spunând: În nădejdea biruinții finale a Puterii Creatoare și a grupului românesc să strigă: Trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea. Majestății Sale Regelui Carol al II-lea București

Intellectualii bănățeni reuniți la Lugoj în cadrul Frontului Renașterii Naționale m'au însărcinat să rog pe M. Voastră să binevoiască a primi sentimentele lor de omagii, de supunere și de inflexibilă hotărâre, cu care sunt gata să slujească marile idei de Renaștere Românească.

Cercetând toate problemele ce se pun în ceasul de față, ei sunt hotărâți, Sîn să dea întregul lor concurs, pentru o unirea sufletească, apărarea națională și așezarea poporului român în dreaptă stăpânire a Țării să triumfe după gândul și voia M. Voastre.

Victor Moldovan

Secretar general F. R. N. pentru ocupațiuni intelectuale

Au mai fost trimise telegrame d-lor Gh. Tătărescu, primministru, prof. Giurescu ministru F. R. N., A. Mocsony ministru și dr. Titus Popovici subsecretar de stat la Economia Națională.

O armată bine înzestrată prezintă o națiune puternică
Subscrieți bonuri pentru înzestrarea armatei

Scurte telegrame externe

Washington, 10 (Rador). — Senatorul Brown a prezentat un proiect de lege, prin care trezoreria Statelor Unite este autorizată să acorde Finlandei un împrumut de 60 de milioane dolari.

Geneva, 10 (Rador). — Un mare incendiu a distrus aproape complet fabrica de ceasornice Tavannes. Pagubele se ridică la 750 mii franci elvețieni. Incendiul s'a produs în urma defectării caloriferului. O mare parte din mașini a putut fi salvată la timp.

Palermo, 10 (Rador). — În cadrul unei solemnități a fost lansată Luni la Palermo motonava Balic, construită pentru serviciul maritim român.

Haifa, 10 (Rador). — Pe coasta palestiniacă au debarcat clandestin 600 evrei din Cehoslovacia. Ei au fost internati.

Moscova, 10 (Rador). — O pepită de aur cântărind 4.816 grame a fost găsită la 5 Ianuarie în regiunea auriferă Ionnokientewski, de către un grup de femei căutătoare de aur, condus de Anna Krawcenko, deputat în sovietul districtului Tacip.

Londra, 10 (Rador). — O bombă a fost aruncată Luni seara asupra clădirii centrale a politiei sociale din Ulster pentru Londonderry și Nord-Vestul Irlandei. În clădire se aflau 12 polițisti. Cei toți au scăpat teferi.

Bruxelles, 10 (Rador). — Probabil guvernul va proceda la demobilizarea a 7-8000 capi de familie, având cel puțin 3 copii, urmând a fi chemați sub drapel un număr egal de someri.

Budapesta, 10 (Rador). — Agenția telegrafică ungară anunță: Conte Csaky a invitat pe contele Ciano, ministru de externe al Italiei să facă o vizită în Ungaria. D. Ciano a acceptat ca în Mai sau Iunie să vină în Ungaria.

Helsinki, 10 (Rador). — Se anunță că hotelul „Bristol” din capitală este de Marți dimineața pradă flăcărilor. Cauzele incendiului nu se cunosc.

Comandament unic la forțele aeriene engleze din Franța

Londra, 10 (Rador). — „Daily Mail” anunță că în curând, diferitele elemente ale aviației militare britanice din Franța vor fi puse sub un comandament unic.

Un ofițer superior de aviație va fi numit în curând comandant al aviației britanice și va controla toate elementele aeriene britanice din Franța, lucrând sub conducerea generalului Gort.

Șefii armatei au reușit în campania pe care au dus-o în favoarea unei cooperări mai strânse cu aviația militară britanică din Franța.

Noua organizare urmărește să pună capăt dublului control al forțelor aeriene britanice din Franța, și să sporească astfel puterea lor ofensivă. Actualmente, o parte a aviației depinde de vicemareșalul aerului Playfair, care își are cartierul general în Anglia, sub controlul marelui mareșalului aerului Hewitt.

Viitorul lumii

se va resimți de efectele situației actuale — a spus d. Roosevelt într'un recent discurs

Washington, 10 (Rador). — Președintele Roosevelt a luat cuvântul la un banchet dat de partidul democrat. El a amintit de opera îndeplinită de guvernul său, dar nu a amintit nimic cu privire la intențiile sale față de apropiatele alegeri prezidențiale. El a spus între altele: Poporul american recunoaște două fapte: Primul că lumea e într'o situație foarte grea în afara emisferei noastre. Faptul acesta nu constituie un motiv de optimism sau pesimism, el pune numai o problemă de realism. Situația mondială are o atât de mare însemnătate întâi numai puține persoane își dau seama de întreaga ei semnificație. Efectele situației actuale vor fi resimțite de viitorul lumii, așa că micile noastre certuri de partid apar meschine.

Al doilea fapt e reprezentat prin marile progrese pe care le-am realizat în economia noastră și în securitatea pe care am asigurat-o propriilor noștri cetățeni. Avem satisfacția de a fi realizat o operă mare: Crearea unui spirit nou, ieșit din panica din 1930 grație căruia putem face față anilor ce vor veni. D. Roosevelt a amintit că politica New-Deal a venit în ajutorul fermierilor și lucrătorilor. Că ea a oprit o speculație și a asigurat bătrânețele celor săraci.

Un tablou de Rembrandt și romanul „Pan Tadeusz” a lui Mickiewicz descoperite în niște lăzi

Moscova, 10 (Rador). — Originalul tabloului de Rembrandt „Portretul unei necunoscuțe” a fost descoperit în lăzile lăsate la „Ossolineum Lwow”, instituția fondată la începutul secolului

XIX-lea, de către contele Ossolinski. Deasemeni s'a găsit și manuscrisul romanului „Pan Tadeusz” scris de Adam Mickiewicz.

Cum se petrece la 1500 metri de granița apuseană a țării

— Un reportaj postum despre felul cum românii din apropierea graniței dinspre Ungaria și-au petrecut sărbătorile Crăciunului și ale Anului Nou

Arad, 10. — Mulți dintre noi și-au petrecut, anul acesta, sărbătorile Crăciunului de parte de familiile lor, unii siliți de împrejurări, alții pentru că așa le-au dictat interesele sau dorul de a evada pentru un moment din învălmășeala cosmopolită și sceptică a orașului. Am fost printre aceștia din urmă și dornic de a încerca senzații cu cari nu oricine și nu în tot momentul se pot întâlni, am plecat să-mi petrec Crăciunul în familia unui cunoscut din Nădlac, cea mai avansată așezare românească dinspre Ungaria.

turi de arcurile autobuzelor franțuzești de pe această linie, am ajuns la Nădlac, și problema cu care promisem din Arad, a început din nou să mă preocupe. După un scurt popas de bun sos, făcut la cunoștințele mele, am plecat spre una din sălile de spectacole — restaurante — ale Nădlacului, unde un stol extrașolar organizase o petrecere de Crăciun, cu program artistic. Mă așteptam să fie numai părinții străjerilor și cei cari petrec în orice împrejurare. M'am înșelat! Sala era plină până la refuz, fiind prezenți, într'un amestec armonios, toți intelectualii români din Nădlac și o bună parte din țărani, — „gardie” nișturi de feciorii și fetele lor. Atmosfera mă așteptam să fie oarecum încărcată fețele oamenilor îngrijorati de soarta lor, care i-a aruncat la margine de țară și la momentele de criză prin care Europa trece acum. Dar nimic din toate aceste! Toți erau bucuroși, preocupaji numai de modul cum să-i petreacă mai bine sărbătorile. Nici un gând, nici un cuvânt de îngrijorare...

marade cu cari crescuseră. Nici în sala mare, nici sălile mai mici unde petechile se învărtău în ritmul muzicilor, nu era nici o stăruire, ci numai veselie fără grijă. Unde era războiul occidental sau cel ruso-finlandez de nădlăcanii cari petrecău la tot sufletul în noaptea de Crăciun și apoi în cea de Anul nou? Departate, foarte departe!... Poate nici nu există!

Nădlacul, situat la 50 km. de Arad, nu este legat de acesta prin cale ferată, deoarece ceiace a fost înainte, dela Pecica trece în Ungaria spre Băntonia și apoi se coboară spre gara Nădlacului, care însă a rămas dincolo de graniță... Cine vrea să meargă la Nădlac trebuie să recurgă la serviciile autobuzelor CFR, cari fac zilnic, de patru ori, cursa la Arad și retour. Numărul curselor este insuficient față de populația din Nădlac, Semlac și Seitin care se folosesc de ele. Urmarea firească: autobuzele sunt în permanentă tixite, încât de multe ori călătorii trebuie să rămână o zi în plus în Arad. Peste inconvenientul acesta ar trece locuitorii celor trei comune arătate. Ceiace-i supără este șoseaua, care n'a mai fost reparată de peste 20 ani. Or, cum circulația dintre Nădlac și Pecica — punctul de cale ferată care deservește interesele comerciale ale Nădlacului, Semlacului și Seitinului — este foarte intensă, din cauza transporturilor de porci, cereale, mărfuri, etc., este ușor de înțeles starea în care ea se găsete. Șoseaua e spartă, plină de gropi; în anotimpurile ploioase plină de nori, vara plină de praf. O călătorie cu mașina sau cu autobuzul, este un adevărat volaj maritim și nu puțin sunt aceia, cari ajungând la destinație, suferă de rău de mare... După aproape două ceasuri de legănări „delicate”, în cursul cărora am suferite al-

Programul început, a fost urmărit cu atenție iar momentele când sentimentele naționale și patriotice erau accentuate de cântecii străjeri, răsplătiți cu aplauze furtivoase. De asemeni scenele ce reprezentau datinile noastre strămoșești. De dansuri și cântece nu mai vorbim căci fiecare dintre ele au trecut repetate în urma cererilor insistente ale spectatorilor. Programul, încheiat străjereste, a multumit pe toată lumea, care, apoi s'a îndreptat spre sălile de dans și spre mesele pe cari răsăriseră sticlele cu o „fetească” minunată. În sala mare, au rămas feciorii și fetele de „găde”, mulți, foarte mulți, dansând în ritmul ardelenilor, sărbelor, mărunțelilor și a altor dansuri locale, amestecate aici colo cu câte un tangou sau vals, aaptat medului... În cealalte mai mici, membrii societății „Tinerimea Română” erau și ei le da orie, distrând cucoanele și domnișoarele, — ca-

Și petrecerea a durat până ce ziua și-a făcut apariția, făcând să pâlăsească lumina becurilor. Cele văzute m'au impresionat adânc. Numi venea să le cred. Și am văzut când a doua zi mi s'a povestit felul în care nădlăcanii au înțeles să răspundă anulului pentru a semna bonuri de înzestrare. Au fost gata din primul moment, până la urmă. Și nu cu fanfaronada celor bogăți ci modest și pe tăcute. Am crezut că cele văzute la Crăciun, sunt numai un incident, un sfârșit de abstenență și în ajutorul Anului Nou am luat din nou drumul Nădlacului spre a mă convinge sau pentru a-i surprinde în flagrant delict de inconsecvență. Gândurile mele benivolente au fost desmintite însă, nici nădlăcanii și-au petrecut și de Anul Nou în mijlocul aceleiași veselii, fără grijă, fără preocupări, dovedind o încredere nemărginită în viitorul nostru și veșnicia așezării lor între hotarele țării noastre. Încrederea aceasta, izvorită din vitalitatea extraordinară a neamului românesc este impresionantă și toți aceia cari se îndoiesc de țara noastră că neam, i-ași trimite să petreacă o săptămână la Nădlac, în mijlocul românilor de acolo, cari deși izolați și vitregiți de lipsa unor comode căi de comunicație cu orașul și cu restul țării, stau neclintiti pe poziție. Ei nu se îndoiesc de nimic, nu se tem de nimeni. Trăind în mijlocul lor, ai intuiția că nimănui nu ne mai poate stăpâni

Simion Miclea.

TELEGRAME INTERNE

RĂMĂȘITELE PAMANTEȘTI ALE LUI TRANCU-IAȘI VOR FI INCINERATE LA CREMATORIUL „CENUSA”

București, 10 (Sir). — Azi la ora 14, s'a oficiat un serviciu religios la aula Academiei de Inalte Studii Comerciale pentru odihna sufletului lui Trancu-Iași. La ora 16. rămășițele îi vor fi incinerate la crematoriul „Cenusa”. În semn de îndurerare pentru pierderea celui dintâi ministru al Muncii, înfăptuitorul nenumăratelor instituțiuni de propășire și ocrotire muncitorească, Ministerul Muncii a arborat eri doliul. Azi după amiază, serviciile Ministerului Muncii, Casei Centrale a Asigurărilor Sociale și Casei de Asigurări Muncitorești etc., nu vor funcționa, ca astfel, cei de acolo să participe la incinerarea rămășițelor lui Trancu-Iași.

CONFERINȚA INSPECTORILOR GENERALI SECUNDARI

București, 10 (Sir). — Azi, Miercuri se întrunește la Ministerul Educației Naționale, consiliul inspectorilor generali ai învățământului secundar pentru a discuta noua programă analitică a acestui învățământ.

CONDAMNAREA DEFINITIVĂ A UNUI AVOCAT

București, 10 (Sir). — Curtea de Casație a respins eri recursul făcut de avocatul Samuel Drimar din Iași, care fusese condamnat la 6 luni închisoare pentru delictul sustragerii pieselor din dosar. Numitul rămâne astfel condamnat definitiv.

SPORT

Președintele Academiei Române despre sport

Articolul semnificativ al d. C. Rădulescu Motru

Comportarea admirabilă a finlandezilor în războiul pe care-l duc cu Sovietele a stârnit admirația lumii.

Marea bătaie pe care o duce acest brav popor sportiv a produs câteva constatări, cari toate conchid în elogierea sportului.

Dăm mai jos câteva pasagi dintr'un articol publicat de d. C. Rădulescu Motru președintele Academiei Române, apărut într'un recent număr al ziarului Timpul.

„Nicio latură a educației naționale nu este mai națională de cum este aceea a sportului: Fiind ca aci totul trebuie condus în conformitate cu sângele aceluia care îl practică și cu natura pământului pe care sportul se practică.”

„Nu putem ști, de pe acum, dacă Finlandezii vor reuși să înlăture ofensivă pe care Republicile Soviete Ruse au pornit-o contra țării lor; ceea ce știm, de pe acum, însă, în mod sigur, este că sportul și-a câștigat în mod definitiv dreptul de a figura în programul de educație a ge-

nerațiilor de mâine; nu ca o completare a educației, cum de fapt este de câțiva ani, ci ca o disciplină importantă, alături de aceea a minții și inimii.

Ce dovedește experiența de război finlandeză? Că exercițiile de sport întăresc pe tânăr, din punct de vedere fizic? Că aceste exercițiile fac pe tânăr curajos, persistent și cu inițiativă? Era de mult făcută dovada acestor rezultate. Pe baza acestei dovezi, gimnastica și apoi sportul sub diferitele lui forme, au fost cultivate încă din timpurile vechi.”

„Experiența finlandeză dovedește că sportul pe lângă avantajele ce-i sunt recunoscute până acum și care privesc viața individuală a celui care-l practică, pregătește pe tânăr, în plus, cu dispoziții, care fac din el un membru disciplinat al colectivului național, când acesta este amenințat de o primejdie. Operațiile cele mai riscate de strategie militară sunt pe jumătate ușurate cu soldați deprinși din tinerețe cu sportul.”

Chinezul se reorganizează

Un mare bal și adunare generală

Sâmbătă seară, în 13 Ianuarie sala mare a Fabricii de bere va găzdui un mare bal sportiv, organizat de gruparea Chinezul-Ilsa.

Organizatorii se străduiesc de mai multă vreme ca serbarea să fie în nota tradiției, iar marele public să găsească multiple ocazii spre a se petrece bine.

O muzică excelentă condusă de d. Biro V. și o mulțime de surprize garantează succesul balului.

Conducerea clubului roagă și pe aceștia care prietenii grupării să participe în număr cât mai mare, căci venitul va fi folosit pentru întărirea echipei.

Ne amintim încă de străduințele conducătorilor grupării Chinezul, care după ce a fost retrogradată a ajuns la greu impas.

Un comitet ad hoc a girat în mod provizoriu destinele clubului, trecând destul de dificil peste prima parte a campionatului.

Provizoriul însă nu mai poate fi menținut astfel că s'a hotărât normalizarea și intrarea în legalitate. Astfel conducerea clubului a lansat următoarea

CONVOCARE

În baza art. 27 din statut convocăm pe toți membrii asociației sportive Chinezul-Ilsa din Timișoara în adunare generală ordinară pentru Duminică, 4 Februarie 1940, orele 10 dimineața, la sediul asociației din Timișoara, Bul. Berthelot 2, Cafe Elite, cu următoarea

Ordine de zi

1. Apelul membrilor prezenți și constituirea adunării;
2. Raportul despre activitatea sportivă dela 1 August 1939—31 Ianuarie 1940;

„DACIA”
e ziarul tuturor

Importante chestiuni discutate în ședința Camerei de Comerț și Industrie din Timișoara

Timișoara, 10. — Comisia interimară a Camerei de comerț și industrie din localitate, a ținut sub președinția d-lui col. Ed. Giurcănescu, o ședință în continuare, în zilele de 5 și 6 l. c.

În cele două zile de lucru, comisia interimară a dat mai multe avize în diferite cauze în legătură cu înființarea de firme noi și completarea obiectului comerțului la firme existente.

În legătură cu art. 5 din legea pentru înfrânarea speculei, care prevede că acele articole cari sunt supuse stricăciunii, la calcularea prețului de cost se va avea în vedere o cotă apreciată după natura mărfii și a mijloacelor de comercializare, Camera fiind sesizată de membrii săi, s'a ocupat și de această chestiune. Comisia interimară a decis să se intervină la Ministerul Economiei Naționale pentru ca la calcularea prețurilor marale cu stricăciunile arătate, să se aibă în vedere și alte pierderi cari survin la comercializarea unor articole atunci, când sunt vândute cu amănuntul, într'adevăr scad din greutatea reală. S'au propus următoarele cote pentru pierderi și stricăciuni: la mezeluri, șuncă, salamuri și brânzeturi 10%; la lămâi, portocale, mandarine și fructe în general 20%; la lemne de foc 2—10%; la cărbuni de lemn 20%; la cărbuni brichete 10%; la ouă, ape minerale, var și unt proaspăt 5%; la păsări tăiate 10%; la pește proaspăt 15%; iar la pielea de talpă 3%.

S'au discutat de asemenea și unele chestiuni în legătură cu legea pentru stabilirea normelor de cântărire la vămuri, cum stă cazul cu aparatele de radio etc. importate și vândute în anul 1938, iar acum sunt urmăriti pentru diferențe de taxe, adecă pentru greutatea cutiilor de carton. În această privință s'a decis a se interveni la Direcția Generală a vămilor, cât și la Uniunea Comercilor de Comerț ca să se dea o dispoziție în sensul că ambalajul exterior nu poate fi surus la taxe, așa cum prevede de altfel și legea amintită.

În legătură cu legea pentru stabilirea

salariului minimal, Camera de comerț și industrie a luat contact cu asociațiunile profesionale și cu alte camere importante din țară.

Comisia interimară s'a ocupat și de această problemă, hotărând să se propună forurilor competente de a se stabili doar un salariu minimal, acela la intrarea în serviciu a angajatului începător, astfel cum se procedează în practică la cele mai mari instituțiuni chiar și în prezent, iar nu pe categorii și pe clase unde se lasă libertatea meritului, cunoștințelor, productivității, capacității întreprinderii și persoanei angajate.

S'a mai luat hotărârea, în legătură cu aplicarea legii contra speculei, de a se propune forurilor competente ca să se abandoneze sistemul prețurilor maxime. Aceasta pe motivul că legea amintită dă drept comerciantului ca la prețul de facturare cu care a cumpărat marfa să-și calculeze câștigul și speșele legale. Ca atare, nu se mai vede oportunitatea prețurilor maxime cari — consideră comisia interimară — de multe ori pun în imposibilitate aprovizionarea, ceea ce dăunează direct consumatorului în aceeași măsură ca și comerciantului.

În legătură cu această chestiune, Camera va aduna materialul de jurisprudență și în consecință, roagă pe membrii săi a-i comunica hotărârile tribunalului și-a altor instanțe rezultate din aplicarea legii contra speculei spre a le aduce la cunoștința celor interesați.

O altă chestiune importantă discutată, a fost aceea a aprovizionării cu materii prime. S'a decis să se susțină punctul de vedere al unei aprovizionări în mod centralist, de către organele statului în colaborare cu organizațiile profesionale, distribuția făcându-se prin acestea, scutindu-l astfel pe conducătorul de întreprindere de a se ocupa singur cu problema aprovizionării, ceea ce întrece forțele și posibilitățile individuale, aprovizionarea rămânând o problemă de stat în funcție de balanța comercială și alte considerațiuni.

Volumul optim al întreprinderilor

Ultimul număr al revistei „Lumea Nouă”, apărut acum, publică în loc de frunte un important studiu, scris de d. prof. dr. Marios Tsimaras, dela Facultatea de Drept din Salonic (Grecia) asupra problemei volumului optim al unei afaceri.

Distinsul autor definește mai întâi mărimea — volumul — unei afaceri prin

contopirea funcțională a celor trei factori: natură, capital și muncă, adică în capacitatea de producție a unității economice. Acest volum poate oscila, prin forța lucrurilor (condiții legale, sau de natura întreprinderii) între o limită minimă și una maximă. Între aceste două limite, se pune problema găsirii unui volum optim, a unei mărimi care asigure maximum de rezultat: randament de producție sau rentabilitate pentru întreprinzător. Autorul optează pentru criteriul de randament.

Concluzia studiului este că, oricare ar fi de altfel criteriul considerat, există un volum optim al întreprinderilor, diferit de volumul maxim. Rezultatele sunt mai mici atât sub acest volum cât și peste el. Cu alte cuvinte nu este suficient să se mărească o afacere pentru a-i crește randamentul de producție sau rentabilitatea.

Studiind îndeaproape statisticele, d. prof. Tsimaras arată că un alt volum corespunde într-o întreprindere speșelor de fabricație celor mai reduse, altul energiei celei mai mici consumate, amortismentelor celor mai favorabile etc.

În cazul particular al întreprinderilor favorizate de o situație topografică (bodegi, hoteluri, măruntășuri, sanatorii), există mai multe volume cari asigură o rentabilitate maximă. În toate celelalte cazurile, orice adaus de capital sau muncă la o întreprindere care se află la volumul ei optim nu poate decât să micșoreze rentabilitatea acesteia.

Cât mai mult în aer liber

Cele patru-cinci luni, cât durează la noi iarnă și timpul nefavorabil, sunt desigur un interval prea mare ca să ne împăcăm cu gândul de a lucra numai în vreo sală de gimnastică, fie aceasta cât de spațioasă.

Iarna nu înseamnă să ne închidem între cei patru pereți ai sălii de gimnastică, căci dorința și necesitatea de aer curat, inviorător, ne va duce cât se poate de des afară, fie vre-o terasă, fie ve vre-un petec de pământ uscat.

Majoritatea exercițiilor de gimnastică se pot executa și afară, astfel că e recomandabil să ne folosim de efectul binefăcător al aerului curat și să părăsim sala de gimnastică pentru a lucra în aer liber.

Prin aceasta plămânii primesc o mai mare cantitate de oxigen, iar organismul se oțelește sub bătaia vântului, iar din când în când un soare senin ne va procura o plăcere reconfortantă, care ne scoate din moleșală. Bineînțeles, nu putem neglija chestiunea îmbrăcăminte, care trebuie să fie adecuată anotimpului, deci absolut caldă. Nu se pot admite bravurile în care se complac unii superficiali.

Ghete bune, ciorapi, pantaloni de flanelă, sweter, mănuși și o șapcă sau beretă sunt echipamentul necesar!

Antrenamentul în aer liber, în timpul iernei, numai în pantofi, chilofi și tricou este nu numai periculos ci deadreptul dăunător, căci pe lângă că ne putem răci foarte ușor, mușchii vor înțepeni, iar corpul își va pierde elasticitatea și flexibilitatea. Ori, prin aceasta eliminăm din capul locului posibilitatea realizării scopului urmărit: ridicarea nivelului randamentului sportiv.

În orice caz, după exercițiile făcute în aer liber, călduros îmbrăcați, trebuie să găsim un vestiar moderat încălzit și un duș cald.

INFORMATIUNI

Calendar

MIERCURI, 10 IANUARIE:

Ortodox: Sf. Martir Grigore Episcopul Nisiel.
Catholic: Sf. Agaton Papa († 682).

Farmaci de serviciu: Circ. I: Blumberg, Str. 10 Mai 5. — Circ. II: Șarpe, Piața Traian 7. — Cerc. III: Merkle, Str. Miron Costin 1. — Circ. IV: Crăciun, Piața Gen. Drăgălina 15.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Sclavii vieții”, cu Jackie Cooper.

Scala: „Paradisul pierdut”, cu Fernand Gravey.

Corso (fost Rivoli): „Syviva”, cu Martha Eggerth.

Apollo: „Domnișoara Winneton”, cu Shirley Temple.

— **CLASA VI-a DELA LICEUL LOGA TIMIȘOARA** din beneficiul sărătorii strejărești dată în comuna Jebel în 6 Ianuarie c. a pus la dispoziția ziarului nostru suma de 1000 lei, pentru fondul confecționării îmbrăcămintelor călduroase pentru soldații concentrați. Suma am transpus-o dnei Aurelia Dr. Ciobanu, președinte Reuniunii Femeilor române.

— **DE SÂMBĂTA TEATRU GERMAN LA TIMIȘOARA.** Sâmbătă 13 Ianuarie își începe stagiunea de anul acesta trupa Teatrului German din România la Teatrul Comunal din Timișoara. Trupa se găsește, ca și în anii trecuți, sub conducerea dlui Gust Ongyert.

— **S'A SINUCIS DIN CAUZA UNEI BOALE INCURABILE.** În dimineața zilei de 8 Ianuarie 1940, femeia Elveisz Paulina, de 58 de ani, necăsătorită a fost găsită strangulată în locuința ei din str. Domnița Balasa nr. 43. În urma cercetărilor făcute s'a stabilit că este vorba de o sinucidere și că numita sinucigașă și-a pus capăt zilelor, pentru faptul că suferea de mai mulți ani de o boală incurabilă.

— **A CAZUT ÎN STRADĂ.** În ziua de 8 Ianuarie 1940, pe la orele 18.45 individul Luca Ștefan din Timișoara, trecând pe str. Preyer i-a venit rău și a căzut în stradă. Cu Salvarea numitul a fost transportat la Spitalul de Stat, pentru a i se da ajutorul cuvenit.

— **GARDA F. R. N. LA BĂRZAVA ȘI CĂPRUȚA.** În prezența d-lui colonel Munteanu, comandantul gărzii F. R. N. din județul Arad, s'a desfășurat deunăzi depunerea jurământului membrilor Gărzilor Naționale din comunele Bărzava și Căpruța. Defilarea s'a făcut în sunetele fanfarei din Căpruța. Corul din Căpruța, de sub conducerea d-lui Inv. Doboreanu, a dat deasemenea un prețios concurs la reușita acestei solemnități. Cuvântări au ținut d-nii Ion Hanciu, ajutor de comandant al gărzilor din plasa Radna și d. col. Munteanu, comandantul gărzilor din Arad, sfătuind pe săteni să-și îndeplinească cu demnitate obligațiunile și îndatoririle ce le revin, să se abțină de la certuri, vrajbă și ură, să propage peste tot binefacerile Frontului Renașterii Naționale, și să-și dea concursul pentru aducerea pe calea cea bună a celor răătăciți. Cu acest prilej s'a ținut la Casa Culturală, în cadrul programului cultural al prefecturii Arad, o conferință despre sectele religioase și primejdia acestora pentru stat și societate.

— **DR. IOSIF TODAN,** medic de circumscripție și medic specialist pentru boli nervoase, electroterapie, reîntorcându-se din concediu, azi reia consultațiile dela: 3—514. Cetate Bul. Reg. Ferdinand 1, B. Telefon 34—31.

— **BREASLA PATRONILOR MERSERIAȘI DIN TEXTILE ȘI LIBRĂCĂMINTE.** Aduce la cunoștința membrilor săi, ca să se prezinte urgent la sediul breslei, I. str. Eugen de Savoya nr. 18 în zile de lucru, între orele 4—7 d. m. pentru completarea cererii necesare pentru eliberarea noilor brevete și să aducă cu sine cartea de meșter, chitanța de Casa Cercuală și autorizația Sanitară. Comitetul.

— **CLINICA VETERINARĂ** a Societății pentru protecția animalelor, din Timișoara, palatul Camerei de Comerț (lângă Cinematograful Scala), tratează animale bolnave în condițiuni foarte bune și extrem de avantajoase, dând chiar și vaccin contra turbării cu costul total de 150 lei. Consultațiunile zilnice între orele 5—7 p. m., iar în sărbători și Duminică înainte de masă, între orele 10—12 a. m.

— **SERBARE DE BOBOTEAZĂ ÎN CLOPOTIA.** Stolul de străjeri extrașcolari din Clopotia a organizat în seara zilei de 6 Ianuarie o serbare cu program constând din declamări, coruri și piese teatrale, organizate și instruite de d-nii Inv. Grăia Boldorean, comandant al Stolului și Inv. Ioan Bocsan, ajutor. Serbarea a avut un frumos rezultat moral și material.

Concertul corului bisericesc din Secusigiu

Secusigiu, 10. — În seara zilei de 6 Ianuarie a. c., a avut loc în sala festivă a Casei Naționale din comuna noastră un concert dat de corul bisericesc.

Programul, bogat și bine ales, compus din cântece populare și patriotice, piese de teatru, declamări, monoloage etc. a fost executat sub conducerea d-lui dirijor Ioan Albotă.

În numeroasa asistență am remarcat prezența d-lor: Liviu Rațiu, preot; N. Galetaru, secretarul comandamentului Gărzii Naționale din ținutul Timiș; Inv. Boran, comand. Gărzii Naționale din comuna Secusigiu; Petru Iorgovan, deleg. com.; Miron Popescu, perceptor; Petru Laza, primar; I. Kere, notar; Ionescu, agent fiscal; familia Ionică Bută; Pavel Iliă; Pavel Albotă; Petru Zamfir; Isaia Șeretan, comerciant; Ioan Bălan; Ioan Stanciu; Ioan Făgălan; Ioan Sebu; Antoniu Vărădin; Petru Albotă, comerciant, etc.

După terminarea programului a urmat dans până în zorii zilei.

Când factoral postal vă aduce un mandat de 1000 lei îl primiți miși ca multă bucurie.

Care va fi bucuria Dv. atunci când vă va aduce un câștig de **UN MILION** de lei?

LOTERIA DE STAT

Cumpărați deci lozuri dela

LOTERIA DE STAT
DECILOZURILE
DECILOZURILE
RURALE DECILOZURILE

pentru tragerile dela 15 și 18 IANUARIE

Banca de Scolă S.p.A. succursal: Calea Timișara I. Bul. Reg. Ferdinand Nr. 8, Tel. 33-32

Membrii Gărzii Naționale din Beba Veche ajută familiile mșilor concentrați

Beba Veche, 10. — În dorința de a ajuta lumea nevoiașă românească, d-nii N. Galetaru, secretarul Gărzilor Naționale din ținutul Timiș și D. Zomboreanu, comandantul Gărzii Naționale din f. untașa comună de frontieră Beba Veche, au lansat un călduros apel către membrii Gărzii și locuitorii români din acea comună, adunând 220 kgr. făină albă, pentru a fi trimisă câtorva familii dintr-tele cele mai sărace de moși din Munții Apuseni.

Primăria comunei Beba Veche, condusă de d. notar Petre Breban și d. primar Gh. Munteanu, a pus la dispoziția Gărzii, o trăsură, pentru transportul acestui dar românesc până la cea mai apropiată gară, suportând și cheltuețile C. F. R. până la gara Hălmașiu din județul Arad, unde d. Aurel Sărbu, comandantul Gărzii Naționale din plasa Hălmașiu, va prelua și distribui această făină familiilor sărace ale moșilor concentrați.

Serbarea elevilor

liceu ul C. D. Loga din Timișoara, în comuna Jebel

Timișoara, 10. — Centuria clasei a VI-a dela liceul Constantin Diaconovici Loga din Timișoara, sub conducerea d-lui prof. Constantin Comșulea, a organizat în ziua de 6 Ianuarie 1940, o frumoasă serbare străjerească în comuna Jebel.

Serbarca începe cu cuvântul de deschidere a d-lui prof. C. Comșulea, în care arată rolul măreț al străjeriei în dezvoltarea tineretului de azi. Urmează cântecul „Ești Regină” de Iosif Velceanu, poezia „În dușmănie”, recitată de elevul Olariu Liviu și drama istorică „Zorile” de St. O. Iosif, interpretată cu mult succes de elevii: Berlovan Achim, Friș Mircea, Baderca Lucian, Țucra Alecu, Rusu Victor și Șoșdean Iosif.

În pauză, un taraf format de elevii din comuna Jebel, sub conducerea d-lui director Pitic, a distrat publicul cu câteva arii naționale, executate cu multă pricepere.

După pauză, corul clasei a cântat „Purtăm în suflet bărbăția”, iar străje-

rul Olariu L. a declamat monologul „Mierea mea”.

Urmează comedia „Doi surzi”, reprezentată de elevii: Berlovan Achim, Friș Mircea, Rusu Victor și Morariu Const., apoi cântecul „Trăiască România Mare” urmat de dialogul comic „Cismarul Frișer” interpretat de elevii: Berlovan Achim, Radivoi Titus și Rusu V.

Ca încheiere, d. prof. Const. Comșulea a mulțumit publicului pentru încurajarea dată tinerelor vârstare, participând în număr atât de mare la reprezentație și în deosebi d-lui notar D. Roșu și P. C. P. Surlașiu L. și Craia I., cari au înlesnit întreținerea și aducerea elevilor străjeri în comună.

Străjerii centuriei a VI-a au fost găzduiți cu multă bună voință și dragoste de către intelectualii și fruntașii locuitorilor din comună.

Din suma încasată la această serbare, o bună parte a fost dată pentru furnizarea de îmbrăcăminte călduroasă, celor concentrați.

Indrăznețea loviturii banditească la o tutungerie din Arad

ARAD, 10. — (Prin telefon dela corespondentul nostru).

Un furt de o nemaipomenită îndrăzneală s'a întâmplat ieri după amiază pe la orele 2, la tutungeria d-nei Malvina Dombrowsky, situată în piața Avram Iancu nr. 8, din orașul nostru.

Lovitura a fost dată de doi bandiți, a căror temeritate indică „specialiști” în această materie.

Iată împrejurările în cari s'a produs furtul:

La ora 2, când circulația pe străzi e mai redusă, unul din pungași a intrat în

tutungerie, în timp ce celălalt pândea afară să nu bo tulbure operația. Primul din ei, odată intrat cere d-nei Dombrowsky să-i arate registrele, prezentându-se drept inspector dela C. A. M. Proprietara tutungeriei, fără a bănui ce o așteaptă, se aploacă la un sertar să caute registrele.

Profitând de acest moment, pretinsul inspector se răpustește asupra ei și o ținegă burduf. După aceasta, se duce la casa de fier și deschizând-o cu cheile smulse prin toroare dela tutungerie, fură din ea suma de 56.000 lei.

Întâmp banditul care pândea afară

între și el în tutungerie și ajutând tovarășului său fură țigăre și țigări în valoare de vreo 26.000 lei.

Apoi, după săvârșirea îndrăznețel isprăvi, bandiții și-au aprins câte o țigară și au dispărut, închizând mai întâiu pe dinafară ușa tutungeriei.

Politia fiind instințată asupra ultutoareii spargerii a mobilizat în urmărirea bandiților peste 20 agenți, din cari o echipă s'a îndreptat spre Timișoara, unde eventual s'ar fi putut refugia.

Cazul a stârnit o enormă senzație în orașul nostru.

ULTIMA ORA

TREI DIVIZII RUSE NIMICITE de FINLANDEZI în cursul ultimelor trei săptămâni

Helsinki, 10 (Rador). — Importanta victorie finlandeză dela Raate și înfrângerea suferită de ruși se datorește în mare măsură folosirii unei importante cantități din materialul de războiu luat acura o săptămână pe același front dela div. 163 sovietică. Victoria a fost făcută posibilă de „companiile morții”, care au distrus calea ferată între Suomusalmi și Uhtua, interzicând aprovizionarea cu alimente ale rușilor.

Mai târziu, trupele sovietice s'au înfundat într-o zonă mlăștinoasă, în apropiere de Porsamonselk. Numeroase tankuri s'au scufundat și au fost prinse de ghețuri, sute de soldați ruși s'au înecat. Prada de război capturată de finlandezi cuprinde și 120 tunuri.

ACTIVITATE DE PATRULE LA PETSAMO

Helsinki, 10 (Rador). — În regiunea Petsamo se semnalează mare activitate

de patrulare finlandeze, care dau atacuri repetate pozițiilor sovietice, dând foc adăposturilor trupelor rusești și aprovizionă ii lor. În acest sector, trupele sovietice întâmpină mari dificultăți din cauza frigului, precum și din cauză că nu se pot ascunde de iscodirile observatorilor finlandezi, care le descoperă pozițiile.

RUȘII NU VOR PUTEA SA-ȘI CONTINUE PRESIUNEA ÎN PARTEA CENTRALĂ

Helsinki, 10 (Rador). — Corespondențitul de pe frontul finlandez al lui Havas comunică: Victoria finlandeză anunțată prin comunicatul de Luni d. a. este fără îndoială cea mai însemnată din câte au fost înregistrate până acum dela începutul campaniei. În trei săptămâni, finlandezii au nimicit trei divizii sovietice: una la Toivajaervi, alta la Suomusalmi

și a treia acum, între Suomusalmi și Raate. Se știe că o divizie rusă se compune din 15.000—18.000 oameni. Prada de războiu este de data aceasta foarte însemnată. Și de data aceasta, finlandezii au folosit o tactică specială de patrulare, atacând coloanele de aprovizionare surprinzând detașamentele în mers sau în recunoașterea și luând sub focul artileriei lor automate, formațiunile ruse ori de câte ori terenul îngăduia.

Numărul prizonierilor este de 1000—1500, ceace arată că trupele sovietice s'au predat mai ușor ca la Suomusalmi, unde au încercat să fugă peste lacul Kiantajaervi, înghețat.

Gemenele Dionne vor putea fi văzute la expoziția din New-york

LONDRA, 10 (Rador). — Ziarul „Daily Express” anunță că la expoziția din Newyork, publicul va putea să vadă pe cele cinci surori gemene Dionne.

Contele Csáky s'a reîntors la Budapesta

Budapesta, 10 (Rador). — Contele Csaky a sosit la Budapesta la ora 10.15, fiind primit imediat de contele Teleky, prim-ministru, căruia i-a făcut un raport asupra intrevederiilor dela Venetia. În cursul zilei, d. Csaky va fi primit și de regentul Horthy.

Fotografiile luate de aviatorii englezi vor fi date publicității

Londra, 10 (Rador). — Redactorul aeronautic al ziarului „Times” anunță că ministerul aerului al Marelui Britanii va publica numeroase fotografii luate de aviatorii englezi, din care publicul își va putea face o idee exactă nu pu-

mai asupra terenului de luptă și a construcțiilor de fortificații inamice, ci ele vor fi și mărturia curajului și îndrăzneției piloților britanici, multe din fotografiile fiind luate dela foarte mică înălțime.

Corpul expediționar britanic din Franța sporește

Cuvântarea ministrului englez al furniturilor de războiu

Londra, 10 (Rador). — D. Leslie Burgin, ministrul furniturilor de războiu, a pronunțat Luni seara un discurs retransmis de posturile de radio franceze. D-sa a spus între altele: Știu că în prezent corpul expediționar britanic nu este încă desul de important, dar dv. știți că el este numai o avangardă. Numărul soldaților britanici trimiși în Franța sporește pe fiecare zi. Veți vedea coloanele venind unele după altele. Sporirea acestor coloane va fi simțită în curând și de inamic. Acesta trebuie să știe că nu va avea de a face numai cu oamenii noștri, ci și cu tunurile și cu vehiculele noastre motorizate. El își va da seama de hotărârea dărză a oamenilor noștri. Ne-a făgăduit un războiu totalitar, am primit sfidarea și vom pune în luptă toată forța și energia rezervelor noastre financiare.

Am luat act cu entuziasm, că Franța și Anglia sunt pe cale să pună laolaltă toate resursele lor. Nu este prea ușor se măsoare resursele țării mele în domeniul armamentului. Industria britanică lucrează zi și noapte cu plin randament pentru a satisface uriașele cereri pe care le pretinde războiul cu Germania.

Sforțarea de războiu a Angliei nu cere numai din domeniul material. Există

spiritul englezilor care nu suferă înfrângere. Acest popor este mândru și gata să reziste profund patriot și devotat regelui său și libertății sale. Amicii mei ca voi, sunt în mod neclintit convinși că vom fi victorioși. Noi luptăm alături de voi și oricare ar fi violența pe care inamicul o desfășoară împotriva noastră vom rămâne credincioși deizei voastre pe care o repetăm împreună cu voi: „Prăiaștea nu se trece.”

Comunicate

FRANCEZ:
Paris, 10 (Rador). — Comunicatul oficial francez din 9 Ianuarie dimineața: În cursul nopții patrulare inamice au fost respinse de focurile noastre, în diferite puncte.

GERMAN:
Berlin, 10 (Rador). — Inaltul comandament militar german, în dimineața de 9 Ianuarie a dat următorul comunicat: Nici un eveniment important afară de activitatea locală de detașamente de recunoaștere și de sbo urile de recunoaștere efectuate de aviația noastră, deasupra regiunii septentrionale a mării Nordului.

Dupa conferința de la Venetia

Alianța militară între Italia și Ungaria

Budapesta, 10 (Rador). — Ștefani: Agenția telegrafică ungară anunță că în cercurile din apropierea contelui Csaky se constată că atât Italia cât și Ungaria doresc menținerea păcii în Sud-Estul Europei.

Italia și Ungaria nutresc aceleași sentimente amicale față de Iugoslavia, căci existența unei Iugoslavii puternice răspunde interesului atât al Italiei cât și al Ungariei.

În ce privește relațiile cu URSS, se subliniază că Ungaria menține cu URSS raporturi diplomatice normale, și Italia a declarat de curând că nu nutrește nicio intenție agresivă față de URSS. Totuși, Italia ar opune cea mai vie rezistență oricărei încercări de expansiune a bolșevismului în Sud-Estul

Europei. În urma intrevederilor dela Venetia, se poate deci constata că Italia și Ungaria privesc viitorul cu liniște și încredere, ferindu-se de orice politică de aventură, având deplină conștiință de forța armatelor lor și amicitțiile lor solide, cari le feresc de orice surpriză.

COMENTARIU JUGOSLAVE

Belgrad, 10 (Rador). — Ștefani: Cercurile jugoslave declară că intrevederile italo-ungare dela Venetia au fost primite în Iugoslavia cu cea mai vie simpatie, întrucât politica externă jugoslavă este și ea hotărâtă să reziste în mod ferm la infiltrațiunea comunismului, să consolideze pacea Europei balcanice și să elimine orice diferend între statele din Sud-Estul Europei.

Alianță militară italo — ungară ?

Paris, 10 (Rador). — Ziarele franceze de Marți comentează însemnătatea și rezultatele intrevederii din Venetia, între ministrul de externe al Italiei și Ungariei.

„L'Excelsior” afirmă că Parisul și Londra au privit totdeauna cu simpatie și înțelegere eforturile făcute de Italia pentru a contribui la apropierea statelor din Sud-Estul Europei. Nu poate fi privit ca fără însemnătate faptul, că într-o problemă atât de însemnată ca pacea în Balcani, există o coincidență de interese anglo-franco-italiene. Deaceia înregistrăm cu satisfacție comentariile presei italiene asupra intrevederilor dela Venetia.

„Le Petit Parisien” arată că după unele informații neconfirmate, se vorbesc la Budapesta de o alianță militară între Ungaria și Italia. Alianța ar urma să devină oficială în zilele viitoare, adică după deliberările cabinetului ungar. Căruia contele Csáky îi va face un raport. Ziarele arată că presa italiană este

mult mai discretă în această chestiune, dar că violența campaniei anticomuniste și simpatia exprimată în cauza Finlandei, arată hotărârea Romei de a bari Sovietelor accesul spre Dunăre și Mediterana.

PARERILE PRESEI GERMANE

Berlin, 10 (Rador). — „Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz”, comentând conversațiile dela Venetia scrie: Spre deosebire de eforturile făcute de puterile europene pentru a extinde războiul actual, se pot înregistra cu satisfacție anumite simptome, care arată că aceste tendințe sunt recunoscute și că există hotărârea de a le respinge cu energie.

Această voință este caracteristică pentru recenta întâlnirea a contelui Ciano cu ministrul de externe al Ungariei. Dels începutul conflictului actual, Italia a făcut eforturi spre a împiedeca implicarea Sud-Estului european în războiu.